

Helsingin seurakuntayhtymä
Yhteinen kirkkoneuvosto
Kolmas linja 22
00530 HELSINKI

18.2.2019

UUDEN TESTAMENTIN KÄÄNNÖS DIGITAALISEEN KÄYTTÖYMPÄRISTÖÖN ANOMUS HELSINGIN SEURAKUNTAYHTYMÄLLE

Uuden testamentin 2020 käännöstyö

Suomen Pipliaseura kääntää parhaillaan Uutta testamenttia suomeksi. Työ alkoi tammikuussa 2018, ja käännös valmistuu vuonna 2020. Uusi testamentti 2020 (UT2020) tunnettiin aluksi työnimellä DigiUT.

Uusi testamentti suomennetaan lähtien kreikankielisestä alkutekstistä ja päätyen, ei kirjaksi, vaan suoraan puhelinten tai tablettien käyttäjille digimuotoon. Käännöstyö on jatkoa 2017 julkaistulle evankeliumikäännökselle, DigiMarkukselle. Kyseisen pilotin yhteydessä luotiin käyttäjäkeskeisen kääntämisen malli sekä käännöstyön periaatteet, joihin myös UT käännöstyö perustuu. UT2020 on versio, jota on helppo lukea puhelimesta ja joka on aina käden ulottuvilla, ajasta ja paikasta riippumatta. Samalla julkaisualustan kautta voidaan hyödyntää digiympäristön mahdollisuudet: linkitykset, sananselitykset, laaja taustamateriaali, audiomuoto sekä omat korostusmerkinnät, muistiinpanot, näytön värin, fonttikoon ym. säädöt.

Miksi uusi käännös?

Nykyään lähes jokainen suomalainen kuljettaa älypuhelinta mukanaan ja käyttää sitä useita tunteja päivässä. Silti olemme tähän asti eläneet maailmassa, jossa kaikki raamatunkäännökset on käännetty ensin painetuksi kirjaksi. Kyseiset käännökset ovat kyllä päätyneet myös digitaaliseen muotoon – käytännössä yli tuhannella eri kielellä – mutta niiden lähtökohtana on kuitenkin painettu kirja ja kirjallinen kulttuuri. Toisin sanoen: niille digitaalisuus tarkoittaa jakelukanavaa.

DigiMarkus oli pilotti, jossa oli mahdollista kokeilla ja tutkia ensi kertaa, kuinka erityisesti ja vain digitaaliseen ympäristöön laadittava käännös voitaisiin tehdä. UT2020 jatkaa tältä pohjalta hakien ratkaisua, miten puhelimen käyttäjille on hyvä kääntää Raamattua, kun kieli, mediankäytön tottumukset ja lukutavat muuttuvat koko ajan. Keskeisessä roolissa ovat vastaanottaja ja käyttöympäristö.

Kenelle käännös tehdään?

UT 2020 kohderyhmää määrittelee ennen kaikkea käyttötilanne: halu lukea tai kuunnella Raamattua puhelimesta – iästä riippumatta. Käännös on siten tarkoitettu kaikille suomen kieltä osaaville puhelimen käyttäjille. UT2020 on avuksi missä tahansa tilanteessa, jossa on etua siitä, että Raamattu löytyy välittömästi omasta taskusta.

PIPLiA. voimasanoja

Lähtökohtana käyttäjäkeskeinen kääntäminen

Käännöstyössä lähestymistapana on käyttäjäkeskeinen kääntäminen. Tämä perustuu siihen, että käyttäjistä kerätään käännöstyön yhteydessä tietoa eri menetelmien avulla, ja saadun tiedon perusteella tuotetaan mahdollisimman käytettävä ja ymmärrettävä käännös.

Käännöstyössä kääntäjien apuna toimii ns. mallilukija Elisa, parikymppinen lukijan prototyyppi. Rekonstruoidun mallilukijan taustalla on asenne- ja arvokartoituksia sekä tutkimuksia 20-vuotiaiden kielenkäytöstä. Kääntäjät peilaavat käännöksen sanoja, sanamuotoja sekä lauserakenteita sen mukaan, miten olettavat Elisan näitä ymmärtävän. Lukijan tunnistaminen on avain sille, että käännöstyön aikana voidaan tehdä tekstin toimivuuden ja käytettävyyden näkökulmasta oikeista ratkaisuja. Hankkeen aikana kerätään käyttäjäpalautetta ja testataan käännöstä eri kohderyhmillä.

Julkaistaan digimuodossa

UT2020 ei ole tarkoitus painaa kirjaksi. Kysymys on toimintakulttuurin ja ajattelutavan muutoksesta, jota voisi kuvailla ”digiloikaksi” raamatunkäännöstyössä ja Raamatun käytössä. UT2020 ei ole rakennettu kirjakulttuurin pohjalta, vaan se on jo alkujaan käännetty puhelimesta omaksuttavaksi.

Lähestymistapaan sisältyy havainto yhä useampien käyttäjien tottumuksesta lukea tai kuunnella sisältöjä puhtaasti digitaalisessa muodossa.

UT2020 julkaistaan raamattu.fi-palvelussa ja Piplia-sovelluksessa, joihin rakennetaan uusia ominaisuuksia palvelemaan juuri UT2020:n käyttöä. Palvelun valikoimaa laajennetaan samalla erityisesti maahanmuuttajien edustamiin kieliin.

Helsingin seurakuntien tukena

UT2020-hanke tukee Helsingin seurakuntien pyrkimyksiä palvella eri kohderyhmiä niille ominaisella tavalla. Hanke voidaan nähdä osana tavoiteltua toimintakulttuurin muutosta. Tarjoamme myös mahdollisuuden osallistua kohderyhmille palvelussa tarjottavien erilaisten lukuohjelmien ja muiden palveluiden rakentamiseen.

Kustannukset

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 400 000 euroa. Varsinaiset käännöskustannukset ovat 350 000 euroa. Kirkkohallitus rahoittaa hanketta yhteensä 185 000 eurolla. Tuki jakautuu kolmelle vuodelle. Hankkeeseen niinkään osallistuvat vähemmistökirkot maksavat omien edustajiensa kulut.

Vuonna 2018 Helsingin seurakuntayhtymä tuki hanketta 10 000 eurolla.

Suomen Pipliaseura anoo Helsingin seurakuntayhtymältä tukea Uusi testamentti 2020-hankkeen toteuttamiseen vuosille 2019-2020 yhteensä 20 000 euroa, joka jakautuu kahdelle vuodelle, 10 000 euroa kullekin.

Markku Kotila, toiminnanjohtaja

Lisätietoja antavat toiminnanjohtaja Markku Kotila (040 505 7989) ja seurakuntapalvelun johtaja Antti Siukonen (040 517 8010)